

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemnik:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrt » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

V pravilniku prejemnik:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrt » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserat
sprejema upravnštvo v
Katol. Tiskarni Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenem
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 239.

V Ljubljani, v petek, 16. oktobra 1903.

Letnik XXXI.

Pozabljena desetletnica.

V jesenskem zasedanju držav. zbora je bilo — pred dobrimi desetimi leti. Vedno smehljajoči se grof Tassfe vzame iz skritega kota svoje mape listino, dvigne se in prične brati. Vedno bolj se zbira zbornica okoli ministerskih sedežev in v malo trenutkih ni bilo ne enega poslanca, ki bi ne poslušal premijeja. Začudena je bila cela zbornica in velik del poslancev je bil kar konsterniran.

Nove, nenavadne; epohalne besede se sipljejo iz ust mla. predsednika.

Razmere časa in državna previdnost zahtevajo nujno premembe volivne reforme za držav. zbor.

V kuriji mest in v kuriji kmetijskih občin imaj vsak polnoletni državljani volivno pravo, v tem smislu je govoril Tassfe.

To volivno predlogo je položila cesarska vlada na mizo državne zbornice v pretres in presojo ter eventualno premembo. In cesar je bil dal predsankcijo tej volivni predlogi.

Ne bomo opisovali, kaka usoda je zadela grofa Tassfeja in njegov volivni predlog. Njegovi politični prijatelji in voditelji desnice so se spojili s Plenerjevo nemško levico ter strmoglavili Tassfe Steinbach-ovo ministerstvo z volivnim predlogom vred.

Ako ima kdo obžalovati dejstvo, da ni uredničil Tassfe svoje volivne reformne, je to država sama in pa slovenski narod v Avstriji. Avstrija je bila vsled desetletnega dela desnice gospodarsko in denarno konsolidovana, le v narodnih zadevah je bila še odprta rana. Vsled poraza Staročehov je videl Tassfe, da ne more vpričo impetuzne opozicije Mladočehov polagoma urejevati narodnih razmer v državi, ako nima močne zaslombe v zbornici. In on je hotel si ustvariti ljudsko večino narodov, ki bi imela smisel za narodnostno porazumljenje in smisel za državo.

In večina ljudskih zastopnikov v državni zbornici bi bila po Tassfejevi reformi slovanska, kakor je na drugi strani tudi večina, in sicer velika večina prebivalstva v državi, slovanska.

Slovansko zastopstvo v državni zbornici ni umevalo tedaj velikega trenutka ter šlo s Hohenwartom in poljsko »šlachto« v jedno lopo z nemškimi liberalci — proti Tassfeju. Niti opozicijski Mladočehi niso umevali tedanjega trenutka, ker so bili z doktrinarstvom o češkem državnem pravu v formalnem nasprotju glede Tassfejevih namer.

Po desetih letih še-le vidimo in presodimo dobro, kako velika napaka se je tedaj storila.

Slovani v državi smo vkljub peti kuriji še v negotovem položaju in vsled medsebojnih narodnih in še več klikovskih nasprotstev v zbornici razpada državna zbornica in sestav države se majo v temeljih. A tega niso krivi narodi v Avstriji, ker ti v svojih ljudskih masah hočejo to državo. Le zastopniki v zbornici, katerih večina zastopa ali veleposestvo ali pa buržoazijo, le-ti hočejo petrificirati svojo moč. Poleg tega pa izkuša nemška buržoazija v zvezi z močno birokracijo zagotoviti nemško hegemonijo.

Vsled takih nasprotstev različnih sil v zbornici in v javnem življenju je izgubil politični razvoj v državi vsako smer in tako

smo po desetih letih srečno dospeli do zmed, ki kličejo po energični roki, ki bo odpodila intrigantske sile in zbrala ljudstvo v obrambo države.

Kakor že večkrat poprej, naglašamo zopet in zopet, da je spas države v pravični reformi zbornice v smislu občne in kolikor mogoče jednake volivne pravice.

Krepke roke treba, ki naj prime za krmilo in odpod s poveljniškega mosta razne Schwegle in Stüchke, pa tudi »šlachšice« in Derschatte. Jedni mislijo ali na svoje stanovske interese in zadolžene plemiške grbe, drugi zopet na hegemonijo nemškega elementa.

Pred desetimi leti, ko so bile ljudske mase še za sto procentov manj zavedne svojih političnih pravic, je spoznalo avstrijsko ministerstvo za potrebno občno in jednako volivno pravo; danes je to ne samo potrebno, temveč rešilno dejstvo za državo.

Padel je grof Tassfe in njegov oziroma Steinbachov predlog o volivni preosnovi, a iz političnih razvalin sedajne dobe bo vsklila zopet njegova reforma, ker vskliti — mora.

Od strank, ki proklinjajo spomin Tassfejeve politike od početka sem, so seveda v ospredju nemški liberalci in nacionalci vseh vrst; izmed vseh neprijetnih njegovih političnih dejanj najneprijetnejše dejanje jim je bilo in jim je še sedaj, predlog o volivni preosnovi.

Mi Slovani pa moramo blagrovati njegov politični spomin še zategadelj najbolj.

Niti Badenijeve pete kurije, te etape k vseobči in jednaki volivni pravici bi ne imeli, da ni Tassfe ustvaril terena.

Sevé da so tudi med Slovani nekatere stranke, ki jim Tassfejev pričetek z volivno preosnovo ni všeč. A ti so le še privilegovanci med češko, še bolj pa med poljsko »šlachto«. Od slovanskih strank pa poznamo le eno, ki v nasprotstvu z vso svojo preteklostjo stoji danes glede nazorov o volivnem pravu v jedni vrsti s poljsko »šlachto« in z nemškimi liberalci vseh vrst, in ta kurijozum med slovanskimi strankami je — slovenska »narodno-napredna stranka«.

A največje politično čudo na tej stranki je to, da je ob času, ko je Tassfe predložil zbornici volivno reformo, da je tedaj z največjim oduševljenjem pozdravljala ta korak. »Slov. Narod« — že tedaj, kakor sedaj — v posesti Tavčarja, je hvalil ta Tassfejev čin. Ivan Hribar pa je bil za obče in jednako volivno pravo bolj goreč, kakor vsak rudeči proletarec. Osebo je poskrbel pisano nezaupnico grofu Hohenwartu na Gorenjskem in mu jo s podpisom odposlal.

A igra in jeza usode je iz Tavčarja in Hribarja napravila nasprotnika ne samo občne in jednake volivne pravice, temveč tudi skromne pete kurije. In za spreobrnjenima voditeljema caplja »razsodna« liberalna inteligenca!

Čudno! Hribar, navdušen, rekli bi celo, napol rudeč demokrat, danes protivnik celo pete kurije za deželni zbor. Tavčar in Hribar, nerazdeljiv radikalni slovanski par, ki je bil podoben šovinističkim madjarskim paritotom v Košutovih vrstah, hodi danes roko

ob roki s Heinom, Schafflerjem in Schweglom. Čudna je osveta usode!

A vzlic temu nimamo dvomiti nad slovensko bodočnostjo, kajti slovensko ljudstvo si bo tudi preko takih političnih čudežev, ki so se zgodili nad Tavčarjem in Hribarjem, znalo ustvariti pot do političnih pravic ter se z veseljem in navdušenjem spominja one desetletnice, ko je na cesarskem Dunaju oznanjal Tassfe, da se bliža dan, ko bomo imeli ne samo politične dolžnosti, temveč tudi politične pravice.

Slava Tassfeju!

Iz deželnih zborov.

V štajerskem deželnem zboru je bilo včeraj občini Oplotnici v okraju Konjice dovoljeno pobirati 130 odstotno občinsko doklado. — Deželni proračun za leto 1904, ki je bil predložen v tej seji, izkazuje potrebnost 24.312.066 K, pokritja 14.056.109 K. Nedostatka je torej 10.225.957 K, ki se pokrije z dolgom v znesku 586.370 K za izredno regulacijo rek in za brezobrestna posojila vinogradnikom. Dalje se bo pobiralo deželno naklado na pivo od hektolitra v Gradcu 1 K 40 v, na deželi 2 K, 10 odstotna naklada na užitinski davek pri vinu, mesu, moštu, 49 odstotno doklado na zemljiški davek in hišno razred. davek, 50 odstotni davek od čistega doneska od dež. naklade oproščenih novih stavb v Gradcu, 55 odstotno doklado na splošni dohodninski davek itd. Od tega in kar dobi dežela od države pri osebnem dohodninskem davku in davku na žganje, ostane še nepokritih 58.391 K, kar bode pokrito z morebitnimi večjimi dohodki. 1.502.000 K v železniške svrhe bo dežela dobila s prodajo vrednostnih papirjev. Danes je zopet seja.

Nižjeavstrijski dež. zbor je začel včeraj razpravo predloga šolskega odseka, da bi se potom prednašan na vlado in peticij na državni zbor izposlovalo spremenjenje državnega ljudsko-šolskega zakona v smislu, da bi se dolžnost pohajanja v šolo določila mesto na 8 le na 7 let, a bi se obenem odpravila vsaka olajšava v obiskanju šole, da bi se uvel na deželi poldnevni pouk in razširile in povspesevale poljedelske nadaljevalne šole.

Ali se bo cesar udal Madjarom?

Lukacs pri cesarju zastopa misel, naj vladar kolikor največ odneha Madjarom. Odsek devetorice je v imenu liberalne stranke sestavil vojaške zahteve, mej katerimi se določa, da legislativa pri določanju poveljnega armadnega jezika tudi sogovoriti. Pod tem pogojem se je udala Apponyjeva stranka. Tako se torej nastopa proti v cesarjevem armadnem povelju označenim izključnim pravicam vladarja. Lukacs je odločil, da sedaj vladarju ponudi tako spravo in povrh še ministrstvo, v katerem bi sedeli tudi nekateri odločni šovinisti. Kaj bi neki imela krona od ministrstva, v katerem bi bila Wekerle in Apponyi?

Vsi merodajni politiki liberalne stranke so sklenili, da dokler cesar ne odobri vojaškega programa liberalne stranke, noben ne pravzame sestavo novega ministrstva. Sedaj pričakujemo, v koliko bo armadno povelje ohranilo meritorično veljavo! Velika židovska prostozidarska zarota je na delu.

Lukacs smatrajo le za posredovalca med krono in liberalno stranko, pravi mož, ki bo poklican morda že danes na krmilo, ako se vladar uda novemu vojaškemu programu liberalne stranke, pa bo zagrizeni kalvinec grof Štefan Tisza, proti kateremu bo izvestno nastopila odločno katoliška ljudska stranka in ki tudi Košutovce ne bo mogel povsem zadovoljiti, kajti čim več bo Madjarom dovoljenega, več bodo zahtevali in tembolj nesramni bodo postali.

Na Dunaju je prišel predsednik ogrske katoliške ljudske stranke grof Ivan Zichy, da kaj stori proti imenovanju grofa Štefana Tisze.

Včeraj se je pod predsedstvom cesarjevimi vršili na Dunaju ministri svet, ki se je bavil z vojaškim programom ogrske liberalne stranke.

Vstaneek Romunov na Ogrskem.

Listi poročajo, da so se Romuni v okraju Arad organizirali za vstaneek, ki bi bil moral bruhniti na dan mej 14. in 15. t. m. Romuni so se oborožili ter so hoteli napasti mesta, v katerih stanujejo Madjari. Nadalje so hoteli Romuni pretrgati vse brzojavne zveze, razdreti železniške proge, da bi ne mogla hitro priti pomoč. Oblasti so za to izvedele in koncentrirale ondi mnogo vojaštva. Poslanci romunskih okrajev taje ta namen Romunov.

Blamirani Klofač.

Znane brzojavke mej Klofačem in Polonyjem niso napravile Bog ve kaj. Glasilo Košutovcev »Magyar Ország« piše: »Mi hočemo svoj boj, katerega vojujemo na podstavi zakona, vojevati dalje s strogo ustavnimi sredstvi. Zato privatna dejanja posameznih poslancev nimajo vpliva na ostalo opozicijo.« Glasilo ljudske stranke »Alcotmúny« pa pravi, naj opozicija izvede besede, katere je izrekel Košutovec Barta: »Prvi, ki se pogaja s Čehi o zvezi, mora biti vržen iz dežele.« Klofač se je s svojim usiljevanjem Madjarom le blamiral!

Laški kralj na Francoskem.

V torek je odpotoval laški kralj Viktor Emanuel iz San Rossore v Pariz. Ta kraljev obisk je vzbudil kar največ veselja na Francoskem kakor tudi v Italiji. Vsepoprek se govori o veliki važnosti, da je laški kralj obiskal francoskega predsednika, kakor tudi, da mu francoski predsednik Loubet vrne obisk v Rimu. Oba obiska bosta imela važne politične posledice in zdi se, da to tudi v resnici. Laški in francoski ministri so že kar nestrpni, kako bi obstoječe prijateljstvo spremenili v zvezo.

Glede Marokko in Tripolis so pogajanja že gotova in sedaj se dogovarjajo o medsebojnih koncesijah glede trgovine. Vsekako pa je od todi do alijance še velik korak, katerega pa Italija ne more tako lakko storiti zbog njene zveze z Avstrijo in Nemčijo. A prej ali slej pride do svojega cilja. Neovržna resnica je, da Italija hrepeni po nepremagljivi zvezi z narodom, ki je enakega značaja, enakih čustev in ki ima enake historične tradicije, kakor Italija sama. Severnoafriško vprašanje je končano in zdaj Italija hrepeni, izvesti svoj program v orientu, in v to si želi pomoči od Francije. V pomladi 1904 bo znova prislo orientalsko vprašanje na dan, ker se ne more soditi, da bi bili do tedaj vsi nemiri v Makedoniji dokončani, in tedaj neče Italija več tako osamljena ostati, kakor je sedaj. Radi tega je brezdvomno, da bo ravno vzhodno vprašanje glavni predmet pogovorov med kraljem in Loubetom, med Morinom in Delcasséjem za časa obiskov v Parizu in Rimu.

Pri tem obisku pa je v ozadju še nekaj! Zadaaj stojilo že, ki bi obe državi rada združila v še hujši boj proticerkvi. Papežev nuncij Lorenzelli je pred dohodom laškega kralja zapustil Pariz. Italijanski socialno-demokratski listi izražajo veselje nad spletkam lože in pravijo: »Ko bi prišel ruski car v Rim, bi ga izžvižgali, ko bo pa prišel v Rim vrnit obisk laškega kralja predsednik francoske republike, ga bomo glasno pozdravljali.« Francozinje so posebno navdušene za laško kraljico, ki se pa menda ni posebno razveselila, ko so ji v Parizu določili za dopolnitek posteljo — Marije Antonijete. Politika je odredila obširne varnostne neredbe in aretirala več — sumljivih Italijanov. Razdelaveke borze vihra — rudeča zastava.

Pri včerajšnjem slavnostnem obedu je povdarjal predsednik republike Loubet, da je dohod italijanskega kralja sijajna izjava,

da je napravljeno dobro soglasje mej laško in francosko vlado in da to v enaki meri odgovarja interesu laškega in francoskega naroda. Laški kralj je odgovoril, da s polno pravico vidi francoski narod v njegovi navzočnosti v Parizu naravni zaključek mej obema državama srečno dovršenega dela približanja. Kralj je povdarjal, da Italija hoče služiti interesu miru.

Shod italijanskih katolikov.

V drugem tednu meseca novembra se vrši shod italijanskih katolikov pod predsedstvom grca Ivana Grosolija, naslednika Paganuzzijs. Na dnevnem redu je: organizacija delavcev, razširjenje kredita, delavska stanovanja in vrtni, nedeljski počitek, ponočno delo, kmetijska stanovašišča. Predsednik 19. shoda katolikov bo odvetnik Karol Zucchini iz Faenza; njemu ob strani kot na mestnika Corsanego Merli iz Geneve in dr. Giuseppe Micheli iz Parme. Zborovalo se bo v velikih dvoranah Palazzo Pini, katere jim je dal posestnik na razpolago.

Rusija v Vzhodni Aziji.

Ruski admiral Aleksejev nikakor noče izprazniti Mandžurije. V svojem listu »Novi Kraj« naznanja, da Rusija misli Mandžurijo, katere jo je stala mnogo denarja in krvi, odločno braniti. Tudi označuje vest, da je bilo rusko vojaštvo transportirano na Korejo, kot neresnično. Vendar pa je Rusija, dasiravno se nahaja v Port Arthur 90 ruskih ladij, poslala tjakaj še sledeče ladje križarice: »Vasdnik«, »Haidamak«, »Amur« in »Jenisej« in 11 torpedovk z 47 častniki in 500 vojakov.

Iz Berolina se poroča: Na Balkanu mora biti mir, tako hoče car in tako hoče tudi ruska politika. Po pogovoru v Münstergu skuša Ruska čedalje bolj zasesti Japonsko morje. Peter Veliki je bil toliko časa nespravljiv nasprotnik Švedske, dokler ni prešel do Vzhodnjega morja. Vojne Katarine II. so imele namen odpreti Rusom Črno morje. Sedanja Rusija pa ima namen spreti se z Japonsko, ker ji ta zavira pot do Japonskega in Rumenega morja. Tudi sedanje stališče sili Ruse iz mrzle Sibirije prodirati proti jugu.

Toda tudi Japonska ni pripravljena brez boja prepustiti to morje. Da Rusija zasede Mandžurijo, temu bi Japonska še ne nasprotovale, ako bi vedela, da se Rusija s tem zadovolji. S tem se seveda Rusija ne bi zadovoljila, ampak skušala bi še posesti Korejo, ravnotako kakor v posesti Ingermanlandije ni prenehala prejeti, dokler ni posedla še Finsko. To bi pa nikakor ne ugajalo Japonski. Zaradi Mangžurije se ne bo vnel boj, zaradi Koreje pa je boj neizogiben.

V tej vojni bode podpirala Japonsko bržkone Angleška. Vendar se Japonska nikakor ne veseli takega zaveznika. Biža se pa tudi dan, ko bode tudi angleškim azijskim posestvom grozila ruska moč. Nekateri ruski listi pravijo, da je car odložil svoje potovanje v Rim radi nevarnega položaja v Vzhodni Aziji. Car je svojemu namestniku v Vzhodni Aziji admiralu Aleksejevu brzojavil: »Poočlaščam Vas v slučaju potrebe, da ugled Rusije branite z orožjem v roki«.

Nemiri med ruskimi Armenci.

Iz Nihidevana se poroča: Ko se je pred dnevi imelo izročiti armensko cerkveno premoženje, je izgnala pred cerkveno zbrano množico starišče iz nje, zaklenila jo in si pridržala ključ. Ker naraščajoče množice niti policija niti ognjegasci niso mogli razkropiti, prišli so kozaki in oddelek peštev. Vojništvo je razgnalo množico in ranilo več ljudi. Cerkev zaklad ni bil izročen.

Adresni načrt srbske skupščine.

V tork je bila otvorjena srbska skupščina. V skupščini razdeljeni adresni načrt se zahvaljuje kralju za modro in pravo rešitev naloge, ker je kralju in ljudstvu odmenjeno isto delovanje. Ljudski zastopniki so prepričani, da nastopi za Srbijo sedaj doba srečnih dni. Skupščina je srečna, da so želje kralja in srbskega naroda iste, da stoji Srbija z močno bratsko državo Rusijo v najiskrenejšem prijateljstvu in najiskrenejši zaupnosti. Kajti njen obstanek je tudi trdno zagotovilo za obstanek vseh drugih manjših slovanskih držav na Balkanu. Rusija mora tudi ostati v prijateljskem razmerju z drugimi sosednimi državami, posebno z Avstrijo in Bolgarijo. Skupščina upa nadalje, da bode zavladovala z Turčijo zopet normalno razmerje. Debata o adresnem načrtu se je pričela včeraj.

Iz brzojavk.

Praga. Občinske volitve se vrše dne 28. oktobra.

Berolin. Momsen je v svojem pismu Angležem, katere je skušal z Nemci sprijazniti, imenoval Vsenemce narod ne m o r c e. Vsenemška zveza sedaj zahteva od Momsena, naj ji pove vzrok, zakaj je to storil.

Budimpešta. Iz Szamos - Ujvara poroča »Független Magyarorszag«, da so se uprli honvedni huzarji-tretjeletniki. 40 huzarjem so nadeli špange in jih prepejajali v Kološ.

Zagreb. Tudi letos ne bo slovesne instalacije vsuodilškega rektorja, ker vsuodilške za nastop policije proti akademski svobodi pri predlanskih demonstracijah še sedaj ni dobila zadoščenja.

Praga. Proti poročilom, da vlada namerava češki deželni zbor razpustiti radi nemške obstrukcije, se poroča, da o tem v merodajnih krogih ni nič znanega.

Belgrad. Kralj Peter namerava še tekom letošnjega leta obiskati dunajski in potem petrogradski dvor. Po povratku iz Petrograda hoče obiskati tudi berlinski dvor. Leta 1904 obišče ostale evropske dvore. Danes ima skupščina adresno debato.

London. »Times« poroča iz Tokio: Obravnave mej Rusijo in Japonsko se mirno nadaljujejo. Sedaj še ni povoda dvomiti nad mirnim razvojem stvari. Japonsko časopisje na željo urada za zunanje stvari molči o zadevi.

Milan. Včeraj se je vršilo tu veliko italijansko-francosko pobratimsko slavlje. Na vzroč je bil tudi skladatelj Mazzenisi.

London. »Daily Tel.« poroča, da bo belgijski kralj Leopold obiskal tudi nemškega cesarja.

Budimpešta. Cesar se o ogrski krizi odloči baje še le v ponedeljek.

London. Mej Francosko in Angleško se vrše dogovori za odstranjenje vseh diferenc.

Port Arthur. Vojške vaje ruskih vojakov v vzhodni Aziji se splošno smatrajo za demonstracijo proti drugim vlastim. Vaj se je vdeležilo 76 000 ruskih vojakov. Vseh ruskih vojakov v bližini Port Arthura je 100.000 mož.

Rim. Sveti oče je pariškega nuncija Lorenzellija sprejel v avdienci.

Sofija. Novi avstro-ruski reformni projekt se je včeraj izročil turški vladi.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. oktobra.

Kranjski deželni zbor. Po običajnem poročilu dež. glavarja, ki je odkazal došle spise posamnim odsekom, se mirno naprej bere interpelacija o vsuodilšču. Zbornica je prazna; zdi se, da zeva lepa dvorana sama; galerije se praznijo; vse je tiho in mirno. Le kot lahen vetrič šume glasovni valčki iz zapisnikarjevih ust na ušesa redkih poslalscev. Tu se oglasi dr. Krek za besedo in zahteva, naj glavar konstatira, da deželni zbor ni sklepčen, ker ni polovica poslancev navzočih. O tem se vname živahna debata. Barbo in Hribar pravita, da je med branjem interpelacije tako konstatiranje nedopustno. Dr. Susteršič pa dokazuje, da deželnega zbora sploh ni, če ni sklepčen. Dež. glavar se odloči za mnenje, ki ga zatopa večina. Nato se nadaljuje branje in seja krog 1. zaključni. Prihodnja seja bo v tork ob 10. Finančni je imel danes ob 4. sejo, ob 6 pa zboruje ustavni odsek. Deželni glavar je začetkom seje naznanil, da mu je došla vloga deželnega šolskega sveta, ki nasvetuje v zvišanje učiteljskih plač. Glavar je zadevo izročil finančnemu odseku, v katerem pa liberalci — obstruirajo.

Uboga večina! Naši liberalci v zvezi z nemško gospodo silno radi povdarjajo v dež. zboru, da so nasproti našim poslancem v večini. Danes se je klasično pokazalo, v kakšni: Prva reč večine je menda ta, da jih je toliko v zbornici, kolikor je treba za sklepčnost, ker za sklepčnost pač ne more biti odgovorna manjšina. Samo zato, ker je bilo popolnoma jasno, da liberalnih sodrugov ni nad polovico v zbornici, so se protivili, da bi glavar na dr. Krekovo zahtevanje ne preštel, koliko jih je. Ko bi bil preštel, bi se bilo izpričalo, da jih ni bilo z glavarjem vred brez naših 17; za sklepčnost se jih pa zahteva vsaj 19. Naši liberalci bodo gotovo pripisovali dr. Krekovi zahtevi obstrukcijske namene. To pa že naprej izpodbijemo, ker je glavar komaj pet minut po tem, ko je bila ta stvar končana, zaključil zbornico in je bilo že prej domenjeno, da se zboruje samo do ene. — [Morda postane ta rečna večina po današnjem dogodku malo bolj polhlevna. Če se to zgodi, bo na vse strani prav!]

Imenovanja. Davčni adjunkt g. Ignacij Perhavec je postal davčni kontrolor v 10. činovnem razredu. Davčni kontrolor g. Jožef Vardjan je premeščen v Velike Lašče. Prestavljeni so: davčni praktikant g. Rihard Koller iz Ribnice v Kranj. goro,

g. Jožef Golob z Vrhnik v Tržič, g. Jožef Masten iz Logatca v Kostanjevico. Elev g. Franc Witschl v Radovljici je dobil adjutum letnih 1200 kron. — Poštni asistent g. Ivan Voglar je prestavljen iz Lipnice v Maribor.

Sodnijsko imenovanje. Sodni adjunkt g. Viktor Devetak v Gorici je imenovan za okrajnega sodnika v Bovec. Sodni adjunkt g. dr. Karol Snider je iz Ajdovščine prestavljen v Gorico. Sodnim adjunktom v Ajdovščini je imenovan avskultant g. dr. Henrik Thoman.

Britkosti našega novinstva. Gospiški »Hrvat« nastopa desetletnico svojega obstanka. Ozirajoč se na svoje delo, pravi med drugim: »Mi predobro poznamo pomanjkljivosti »Hrvata«. »Hrvat« bi moral biti ogledalo in veden glasnik tega kraja od Kapele do Velebita, od morja preko Baga do Senja, in od todi na Uno in naše staro Bišče v nekdanji turški Hrvatski. Ali vendar ni to! Zakaj ni? Zato, ker ni toliko ljudij na delu, kolikor pri besedi, ker jih ni toliko, ki bi pisali, kolikor jih je, ki svetujejo, ker jih ni toliko, ki bi pomagali, kolikor je, ki — kriče! Oni pa, ki so najbliži na delu pri »Hrvatu«, ne morejo, tudi ob najbolji volji, despeti v vsaki kraj, da bi tam gledali, čuli, prisluškovali potrebam naroda. Ali iz vsakega kraja bi se mogel oglašati iskren prijatelj naroda ter reči in napisati kaj. Tako bi bil list obveščen o vsem, o položaju, o novicah, o dogodkih in o vsakem kraju. Tako bi bolje izpolnjeval svojo nalogo. Več glav več ve, več oči več vidi«. — Kolikor besed, toliko resnice. Mutatis mutandis velja v polni meri tudi za našega »Slovenca«. Da bi vsi naši somišljeniki bili točni in hitri s poročili in pri agitaciji za naročnike, tedaj bi naše časopisje doseglo ono višino, za katero stremiti bi bila dolžnost vseh, ki priznavajo krščanska in slovenska načela. Torej na krepko in pridno delo za »Slovenca«.

Boj zoper ravnopravnost na Koroškem. Iz Celovca, 15. okt. Nemci in nemškutarji z vso silo nadaljujejo boj zoper ravnopravnost slovenščine na Koroškem in na vsak način hočejo doseči, da slovenski jezik na Koroškem pri sodiščih ne sme več imeti nobene veljave. V ponedeljek je protestirala trgovinska zbornica, v tork je pricapljal občinski zbor celovski, a danes, četrtek, je svojo »storil« še deželni zbor. V mestnem zboru je dotični predlog utemeljeval odb. Kolmayr, svojo dodala sta prof. Pohl in podžupan Metnitz, ki so se vsi z rokami in nogami branili zoper to, da veljaj Celovec še za dvojezično mesto. — Danes je bil pravi dirindaj v deželnem zboru, kjer je nemškonacionalna večina nastopala z vso lastno ji surovostjo. Predlog, naj se protestuje zoper rabo slovenščine pri kor. sodiščih, je utemeljeval posl. M. Burger. Za ta predlog so dalje govorili še poslanci Wieser, Kotz in dr. Waldner, ki je nastopal posebno predrzno. Zoper predlog sta govorila (vsak dvakrat) poslanca Weiss in Grafenauer le-ta posebej kot slovenski poslanec. Čitanje jezikovne naredbe iz l. 1882 mu niso dovolili. Ko je čital slovenski oklic, ki so ga ob lanskih volitvah za IV. kurijo izdali nemškonacionalci (!), so nemški, nacionalci demonstrativno ostavili dvorano! — Vsa razprava, o kateri bomo natančneje poročali, je pokazala pravo pravcato podivjanost nemškonacionalne klike. Predlog se je konečno odkazal odseku. Veljavnega zakona vladajoča klika tudi s surovimi svojimi nastopi ne more in ne sme odpraviti!

Nemška zagrizenost in trgovina. Iz Linca nam poročajo, da je ondotni občinski svet pozval vse trgovce v Lincu, naj odslej nastavlajo v svojih trgovinah samo nemške trgovske uslužbenice. Občinski svet je pozval župana, naj uvede poizvedbe o gibanju Čehov v Lincu in naj o tem poroča obč. svetu. Takih sklepov seve ni pričakovati glede na znani Binderjev manever proti slovenskim trg. uslužbencom od ljubljanskega obč. sveta, vendar bi bil na tako nemško arogantnost umesten krepak odgovor po vseh slovanskih mestih!

Iz celovške škofije. Poroča se nam: V sredo 14. okt. sta preminula dva mlada duhovnika krške škofije. Pri Sv. Petru v Lesu je po osemdnevni bolezni umrl župnik čast. gosp. Benedikt Hochl, star 29 let. Vnelo se mu je slepo črevo. Porodil se je dne 21. marca 1874 v St. Pavlu v labudski dolini, bil v mašnika posvečen dne 18. jul. 1897. — V Radlah blizu Greifenburga je umrl župnik č. g. Anton Prucher, star 38 let. Bolehal je dolgo časa za boleznijo na pljuči. Porodil se je dne 12. okt. 1865 v Gratweinu na Štajerskem, bil v mašnika posvečen 19. jul. 1892. N. p. v m.!

Germanizacija v o. kr. tobačni tovarni. Mizarji in ključarji v tukajšnji o. kr. tobačni tovarni so dobili delavski red, ki je pa nabit samo v nemškem jeziku. Kako naj slovenski delavci razumejo tak delavski red, ko vendar ne razumejo nemščine. Ako je kak delavec kaznovan, opozarja se ga na delavski red, katerega pa čitati ne more, ker je samonemški, in od slovenskega delavstva se vendar ne sme zahtevati, da bi radi tega delavskega reda moralo ustanoviti si posebne »nemške kurze«, v katerih bi se radi germanizatoričnih tendenc vodstva sedaj pričelo učiti nemščine. To vendar ni delokrog tobačne tovarne! Odločno protestiramo proti takemu postopanju vodstva in zahtevamo, da se vodstvo že enkrat zavé, da je v slovenski deželi in da mora slovenskemu delavcu dati slovenski delavski red. Opozorjamo tudi gg. poslance, da v tem oziru store korake.

»Südmark« je, kakor poroča »Mir«, za šolo v Malovšča h na Kor. ponujala 1000 kron, ko je imenovana šola letos trpela po velikem požaru. Vrli slovenski možje krajnega šolskega sveta so pa le-to Judežvo darilo odklonili, ker nočejo postati odvisni od tujca. Slava jim!

Organizacija slovenskih trgovcev na Štajerskem. »Slovenski Gospodar« piše: »Pred vsem nam je potreba slovenske trgovske šole. Imamo, hvala Bogu in delavnim rodoljubom, že precej jako močnih slovenskih posojilnic. In te naše južnoštajerske posojilnice so v prvi vrsti poklicane ustanoviti nam trgovsko šolo, katera bi lahko bila v Celju, kjer je največ zavednih slovenskih trgovcev. Nabrani rezervni zakladi naj bi se rajši v večji meri porabljali v pravo naše gospodarsko osamosvojenje, kakor da se nalagajo v stavbe, v katerih se neredkokrat šopirijo celo tujci. Začnimo vendar enkrat z odločnim socialnim delom! Slovenska trgovska šola nam bo odgojila slovenskih trgovcev zadostno število. Potrebno pa še je dalje, da se vsi dosedanja slovenski trgovci ožje združijo, zato naj bi si prej ko slej osnovali »Slovensko trgovsko društvo«. Vsak novi slovenski trgovec bi se pridružil temu društvu, in tako bi se v kratkem času lahko silno okrepila slovenska trgovska organizacija, kar bi bilo za naš narodni napredek dalekosežne važnosti. Naj bi rodoljubi južnoštajerski prej ko slej storili v tej dvojni zadevi odločilen korak«.

Slovenski shodi na Koroškem. Podružnica sv. Cirila in Metoda za Škocijan in okolice priredi v nedeljo, dne 25. oktobra, ob 4 uri popoldne v gostilni pri Majarju v Škocijanu svoj letni občni zbor po navadnem dnevnem redu. Pri prosti zabavi sodeluje domači pevski zbor. — Podružnica sv. Cirila in Metoda za St. Stefan in okolico v Zilski dolini napravi v nedeljo, dne 25. oktobra 1903, ob 1/4. uri popoldne svoj letni občni zbor v hiši »pri Pečku« v Smolčičah pri St. Stefanu po sledečem vspredu: 1. Pozdrav načelnika. 2. Razni govori in nasveti. 3. Petje. 4. Volitev novega odbora. 5. Pobiranje letnih doneskov. 6. Prosta zabava. — Slovensko izobraževalno društvo za Gozdanje je imelo dne 11. t. m. dobro obiskan shod na Velikem Strmciu. Govorili sogg. Maierhofer, Vošpernik in poslanec Grafenauer. Shodu je sledila živahna prosta zabava.

Nova posojilnica. Iz Preske nam pišejo: Naše »izobraževalno društvo« nam je v nedeljo, dne 11. t. m. zopet priredilo shod, kateri je bil jako važnega pomena za našo okolico. Na shodu nam je namreč č. g. Fr. Pengov, kaplan iz Kranja, predaval o koristi doma-

kih »Raiffaiznovih posojilnic«. G. govornik nam je dokazoval, kako važnega pomena so imenovane posojilnice, z ozirom na prihodnost našega ljudstva. Ob enem je bil to tudi ustanovni shod naše domače »Raiffaiznove posojilnice«, za katero so se takoj prebrala dotična pravila, izvolil odbor in se je ukrenilo vse potrebno za njeno tvoritev. Lahko rečemo, da je to prvi sad našega izob. društva, kajti na raznih slodih, zlasti pa na zadnjih dveh shodih našega izob. društva se je iz raznih poučnih predavanj rodila večja zadruga misel, ki nam je dala tudi našo novo posojilnico. Delokrog naše posojilnice naj bi obsegal sledeče župnije: Mavčiče, Sora, Sv. Katarina in Preska. Posojilnica bo imela svoj sedež v Preski, Bog daj prekoristnemu novemu podjetju obilno blagoslova!

— **Obesil se je v Gotenicah na Kočevskem posestnik Franc Vidmer**, ki je bil nedavno odpuščen iz blaznice na Studencu.

— **Koroška deželna zavarovalnica** ima za lansko leto nedostatk 43.971 kron. Brutodohodek premij je znašal 104.000 kron, režijska je pa znašala 42.000 kron. Res krasno liberalno gospodarstvo, ako se pomisli, da je bilo treba od 104.000 kron dati 54.000 kron neki drugi zavarovalnici za podzavarovanje. Deželna zavarovalnica za živino je imela dohodkov 37.000 kron stroškov pa 66.000 kron. Ako se te številke v kratkem ne zboljšajo, bo treba ta dva zavoda opustiti. Kako krasno pa cveto slični zavodi na Nižji in Gorenji Avstrijskem, ki so v rokah mož krščanskih načel.

— **Tatvina.** V Bircini vasi pri Rudolfovem pokradla je Ana B. iz zaprte skrinje več stvari. Mestni stražnik K. je tatco zasledoval in po kratkem času dobil. Ker je imela uro, rumene čevlje, več žepnih ur, morala je to na mestnem magistratu pokazati. Te reči pa niso bila njena last. Izvedelo se je tudi, da A. B. ne premore nikdar nad 1 K denarja. Sedaj premišluje svoje lahkomišljenosti v zaporu c. kr. okr. sodišča v Rudolfovem.

— **Nesreča pri zgradbi predora pri Tolminu.** V deželno bolnišnico so pripeljali večerj dva delavca, Franca Dachsa in Franca Maloza, ki sta se oba ponesrečila pri zgradbi predora pri Tolminu. Franc Dachs ima zlomljeno desno nogo, Franc Maloza pa levo in desno pa precej poškodovano. Prišla sta bila pod vozove, ki so se bili odtrgali od stroja, ki vozi iz predora zemljo in kamnje in leteli po hribu navzdol.

— **Hrvatske novice.** Za izvanrednega profesorja na zagrebškem Franc-Jozefovem vseučilišču je imenovan gimnazijski profesor v Pečuhu dr. Kasimir Greks. — **Umor in samomor.** V Gravosi v hotelu »Petka« se je izvršila 11. t. m. krvava ljubavna drama. Natak Peter Balić je ustrelil svojo nekdanjo ljubico Ano Pejić in na to še sam sebe. — **Umor ali samomor?** V bližini kolodvora Okučane je od 7. na 8. povozil vlak 20 letno Vežo Grgić. Pravi, da je deklica skočila pod vlak radi ljubosumnosti. — **Hrvatski operni pevci.** Ernst Cammarota slavi svojo petindvajsetletnico 17. t. m. — **Novi šef policije v Zagrebu** postane Ernesto vitez Gayer, mestni kapitan v Oseku. — **Slikarsko šolo** otvori v Zagrebu akademični slikar Konrad Filip. — **Občinski redar v Veliki Gorici** Janječič je bil večerj obojen v Zagrebu radi poverjenja na 14 dni težke ječe. — **Socialistična vodja v Spletu** Dorbić in Parinović sta zaprta že več dni; za vzrok zapore se ne zna. — **Svojega očeta je ubil v Zemunu Nikola Prengji.** — **Razpečevalca** ponarejenih bankovcev so prijeli na Reki Dunkovića Gjuru iz Petrovaradina in Delca Milana iz Kosinja, ko sta hotela v dveh prodajalnah menjati bankovec 20 kron. — **Kokoš je snedla dva stotaka** v Kastvu občinskemu činovniku Petru Juretiću. Pustil je namreč dva bankovca po 100 kron v kuhinji na mizi, a prišla je kokoš iz jih snedla. Juretić je prišel ravno v kuhinjo, ko je jedla drugač — in kokoš je zbežala gospodar za njo. Na sedevem vrtu je kokoš zagazila v gnojnico in utonila. Juretić je razpara in najdeše oba stotaka v njenem krof, ali vsa zmečkana. — **Osebnost.** Na mesto fml. Ericha Thoss, ki je stopil v pokoj, je imenovan fml. baron Lazarini. — **Svojega strica je ubil kmet Marjan Vušković** v Daču. — **Otrok se je opekel** kmetici Radivojević v Boboti, ko ga je za trenutek pustila samega v kuhinji. Otrok je prevrnil lonec vrele vode ter se tako opekel, da je še isti dan umrl. — **Glavni shod** pevskega društva »Trebević« je bil prošlo soboto v Sarajevu. Društvo kaj dobro uspeva in ima izvrstno knjižnico. — **Nemiri v Kunovaču.** Zadnja razprava proti Antonu Balaško in 16 tovarišem bo v teh dneh pred sodiščem v Varaždinu. Obtožence zagovarja dr. Pero Magdić. — **Radi nemirov**

Kraljevići se zagovarja pred sodiščem v Ogulinu Franjo Akašić in 12 tovar. — **Učiteljem** hrvatskega jezika na laški gimnaziji v Pazinu je imenovan Josip Bačić. — **Parobrod v nevarnosti.** Predvčeršnjim je zadel obrt Aratak med Olibom in Lošinjem črnogorski parobrod »Skodra«. Iz Trsta mu je prišel na pomoč parobrod »Pelagosa« ter ga rešil. — **Mladi hrvatski slikar** Dunav Rendić je izlozil v Zagrebu v izložbi Glaserove trgovine potrait gospice, ki vzbujajo vseobčno pozornost. — **Dr. Niko Marinković** je odložil predsedstvo čiste stranke prava, ker se je njegova stranka na zadnjem shodu izjavila proti zedinjenju hrvatskih strank prava. Novi predsednik je pop Zanki. — **Novi urednik »Glasnika Matice Dalmatinske«** postane znani hrvatski pesnik R. Ratalinić-Jeretov. — **Fran pl. Jakša**, suplent na pomorski šoli v Dubrovniku, je imenovan učiteljem ravnatelj. Jakša je izvršil svoje študije na zagrebškem vseučilišču. — **Združno klavirno** pod občinskim nadzorstvom nameravajo ustanoviti v Zagrebu, da tako preprečijo podraž. mesa.

— **Veselica v Žalcu.** Koncertna veselica dne 11. t. m. v Žalcu v korist stavbe tukajšnjega božjega hrama, se je obnesla izborna. Dohodki so jako povoljni, skeravno jih so prispevali večinoma tuji gostje, ker so žalski »purgarji« in drugi žalski demonstrativno izostali in se nalašč odpeljali. Kljub temu, da je bila proti koncertu agitacija in da je društvo »Elinost« v Žalcu ter žalski diletantje odklonili sodelovanje, je uspela veselica popolno. Prišli so v pomoč vrli in značajni Gidovlani in krasno zapeti mešane in moške zборе; gotovljiki diletantje so dovršeno igrali in petrovaljki tamburasi so lepo udarjali na tamburice. Veselica je torej prav dobro uspela zbog protiajitacije in demonstrativne odsotnosti Žalčanov donesla lepe dohodke, kateri bodo pršli v prid žalskim župljanom, kateri prav požrtvovalno prispevajo k stavbi svoje župne cerkve. Srčna hvala vsem, kateri so sodelovali, pomilovanje pa onim, koji niso sodelovali.

— **Razpisane službe.** Učiteljska služba je izpraznjena v Senožedah. — Pri okraj. sodišču v Radovljici dobi službo pomožni pisar.

— **Umrl je v Gradcu profesor** na ondotni realni g. Vincenc Kohaut, ki je dalje časa služboval tudi na gimnaziji v Ptuj.

— **Nesreča pri gradnji cerkve na Bledu.** Ivan Konič, 70 let star, tesarški mojster in posestnik na Bledu, je večerj popoldne pri pokrivanju nove bleške cerkve padel raz streho. Pri padcu zadobil je na hrbtu veliko rano in se hudo pretresel. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so mu danes rano zašili.

— **Trgatev** se je ta teden začela po spodnještajerskih vinogradih. Vino bo, kakor poznavečji zatrjujejo, izborna, in sicer več, kakor se je splošno pričakovalo, ker baje dobro teče.

— **Namestu podrte brvi v Mariboru** bo začasno napravljen brod, ki bo brezplačno prevaževal ljudi.

— **Mariborski pekovski pomočniki okrađeni** v Mariboru obstoji nekaj let društvo pekovskih pomočnikov. Blagajničar tega društva je bil pekovski pomočnik Jožef Šlik, ki je pa te dni izginil iz Maribora. Z njim je izginila tudi blagajna.

— **Slovenici gornjeradganskega okraja** ne pozabite, da je naše volivce dne 11. septembra nahuje izzival Johann Kurboš, gostilničar »pri Slonu« v Gornji Radgoni.

— **Kdor ni trdnega zdravja ali pa je sicer slaboten, naj ne hodi v Ameriko!** Največ tutih izseljencev pošljejo oblasti nazaj, ker so, kakor se nam poroča, med vožnjo oboleli, in se je pokazalo, da klima nanje neugodno vpliva. Tak mora na svoje stroške nazaj. Lačni agenti pa v svoji brezvestnosti vse poberejo, da le denar izsesajo iz ljudi. Temu humbugu se mora konec narediti! Torej ljudje, pazite!

— **V konkurs je prišel** Alojzij Smolč, trgovec v Spodnji Šaki.

— **Stavka v Zagorju.** Zahteve stavkujočih delavcev je ravnateljstvo trboveljske premogarske družbe na Dunnju odklonilo.

— **Preprečeni roparski umor.** Pri kočevski Reki so čakali v gozdu trije neznani možje na trgovca Ludovika Nosana, da ga napadejo in oropajo. Slučajno je prišel mimo orožnik Debevec. Dva moža sta pobegnila, eden pa je streljal na Debeveca. Tudi orožnik je streljal, a ni nikogar zadel. Vsi trije neznani možje so pobegnili.

— **Zidanje železnice na Koroškem.** Iz Podrožice se poroča: Tiste dni, ko se izplačuje delavcem, je tu vedno zelo hrupno zlasti po gostilnah. Zadnji plačilni dan je prišlo v štirih gostilnah do večjih izgrediv in je bilo več delavcev tudi težko poškodovanih. Mnogi svojega denarja namreč ne znajo boljši porabiti nego za žganje, vsled tega jim zavre kri, in potem mislijo, da si jo morajo med seboj puščati.

Plačilne dneve pride tu vedno precej denarja med ljudi; mnogi delavci nalagajo svoj denar tudi v pošto hranilnico. Zaslutek je različen. Minerji, to so delavci v rovu, zaslužio na dan po 8 do 12 kron, kamnoseki po 4 do 5 kron in razmerno s tem tudi drugi delavci in dninarji. — Sedaj so se pričela tudi že dela na progi od Podgorjan do Humberga. Deloma delajo že na progi, oziroma postavljajo barake, in pripravljajo vse potrebno, da bo potem delo hitro napredovalo. Po vsej črti se je nastanilo tudi mnogo gostilničarjev, obrtnikov, rokodelcev, ki iščejo tu zaslužka. Povsod vlada živahno življenje in gibanje, domačemu ljudstvu pa mnogokje nastane iz tega čisti sitnost in tudi škoda.

— **Onim, ki žele videti Benetke** se ponudi prilika v to nedeljo dne 18. t. m. Lloydov parnik »Graf Wurmbrand« priredi namreč zabavno vožnjo. Vozne cene so: (v edinem I razredu) 8 K, tja in nazaj 12 K, iz Benetk v Trst 10 lir. Parnik odpeljuje iz Trsta (od pomola sv. Karla ob 8 uri jutraj). Iz Benetk se povrne ob 8 uri zvečer. Za povratek pa je dovoljeno uporabiti tudi redni parnik, ki odhaja iz Benetk v Trst v noči med torkom in sredo pol ure po polnoci.

— **Umirovljenje in imenovanje v orožniški službi.** »Wiener Zeitung« javlja: Cesar je blagoizvolil urediti umirovljenje polkovnika Edvarda Müllerja pl. Rienzburg, poveljnika I. deželnega orožniškega poveljništva v Trstu, in mu je ob tej priliki podelil značaj generalnega majorja ad honores. Poveljnikom rečnega poveljništva je cesar imenoval majorja Josipa Binovetza od orožniškega poveljništva v Lvovu.

— **11letni fantič zaprt.** 11letni fantič spustil je balon, ki je padel v tržaški okolici, vsled česar se je gozd vžgal, kar smo tudi že poročali. Vsled tega je dobil fantič 14 dni ječe! V soli je bil deček priden, miren in pazljiv. Kako bo na otroka vplivala družba v zaporu? Kako bo vplivala ta kazen na otroka?

— **Avstrijsko vojno brodogradje** je še v tržaški luki.

— **Koroške novice.** Na Knežji pogorela hiša Fl. Ebnerja. Škode je 5000 kron. — **Občinske volitve** za občino Važenberg bodo dne 22. oktobra. Slovenci pozor!

— **Narodni dom v Beljaku?** »Kärntner Wochenblatt« od dne 10. t. m. piše: »(Narodni dom)«. Menda bode resnica. Kakor se slisi po Beljaku, so kupili »Slovenski« za lutrovske cerkvi po posredovalni osebi zemljišče. No: Drevesa ne rastejo do nebes, za to se bode skrbelo. Kdo bode zidal? (Želimo pojasniti!)

Ljubljanske novice.

Nadvojvoda Jožef Ferdinand je po daljši odsotnosti se danes zjutraj zopet povrnil v Ljubljano.

Zborovanje pekov. Pri večeršnjem izvanrednem združenem obnem zboru zadruga pekov in kolačnikov v Ljubljani, kateri se je vršil ob 3. uri popoldne v gostlini »pri Zvezdi« (Križ) in katerega so se vdeležili ljubljanski peki skoro polnoštevilno, poleg njih pa tudi še blizu 20 pekov iz okolice, se je v prvi vrsti sestavila resolucija, tičočna se krošnjarenja, katero bomo v eni naših prihodnjih številki doslovno obelodanili. V deputacijo, katere nalog je osebno izročiti to resolucijo obrtnemu referentu dež. vlade so bili izvoljeni gg. Ivan Schrey, Avg. Jenko iz Ljubljane, ter Konrad Čadež iz Kranja. Ob tej priliki sklenili so tudi nazvoči peki, da se ustanovi »deželna zadruga pekov«. V pripravljani odbor so bili izvoljeni g. g.: Ivan Schrey, načelnik pekoveke zadruge ljubljanske, Avg. Jenko in Ivan Bizjak iz Ljubljane, ter Franc Zrnc z Marije Device v Polji in Konrad Čadež iz Kranja. — To bode sedaj na Kranjskem tretja deželna zadruga, prva je bila brivska, in druga sodovičarjev. Neovrgljivo je, da bode ta obrtna korporacija, katere bode imela nad 160 članov ena največjih na Kranjskem. Upajmo, da bode s tem velevažnim korakom dosegli vsaj manjši pekovski obrtniki več ali manj varstva proti sedaj njih upogubljajoči grdi konkurenci nekaterih podjetnikov kapitalistov. Ustanovni občni zbor te velevažne zadruge vršil se bode nekako meseca februarja 1904. — Za ustanovitev deželne zadruge, kateri predlog je stavil prvi g. Zrnc pek v M. Dev. v Polji govorili so mej drugimi za ustanovitev iste z veliko vmeno tudi g. g.: Schrey, Jenko in Pauer. Bog daj, da bi ta mlada korporacija tudi vapošno procvitala!

Vojaško skladišče. Aspirantom pri tukajšnjem vojaškem skladišču je imenovan rezervni podčastnik g. Sigmund Martinec.

Umrl je v tork v Ljubljani Janez Kačar v 75. letu svoje starosti. Pokojnik je bil obče znan in priljubljen. Bog daj blagomu pokojniku večni mir in pokoj!

Povožena ženska. Izvošček Luka Podobnikar, v službi pri Černetu na Marije Terezije cesti št. 5 je danes ob pol 7. uri zjutraj vozil po Dunajski cesti tako naglo in nepre-

vidno, da je podrl na tla Marjano Bezja, posestnico v Savljah št. 4 in jo povozil. Žena je na obeh nogah in na obrazu poškodovana.

Izseljevanje. V Ameriko je odpotovalo večerj zvečer 40 oseb s Kranjskega in 27 s Hrvaškega, iz Amerike pa je prišlo večerj v Ljubljano 50 oseb.

Pevsko društvo »Ljubljana« priredi v zimski sezoni 1903/1904 sledeče zabave: 14. listopada t. l. Martinov večer v društveni dvorani na Turiaškem trgu št. 1 (Puntigamska pivnica); 17. prosinca 1904 kmečki ples; 14. svedana velika maskarada in na pustni tork 16 svedana zaključni venček plesne šole. Slavna slovenska društva se prosijo, ozirati se na te dneve.

Izgubljen. Františka Černe, posestnica in prodajalka rib v Spodnjem Kašlju št. 24, je izgubila danes dopoldne denarnico s vsebino 40 kron. Našel je to denarnico Bernard Brauner, potnik z Dunaja, in jo oddal na policijo.

Na Gorenjsko k zgradbi železnice se je odpelhalo danes opoldne 80 delavcev.

Tatvina. Mariji Kristan, ženi poštnega uslužbenca, stanujoči na Dunajski cesti številka 47, je neka ženska ukradla iz kuhinje črevlje. — Danes po noči vliomil je tat v drvarnico Marjete Zagarjeve, zasebnice na Karlovski cesti št. 10, in jej ukradel dva domača zaica.

Ruski Kružok. Ker bode mala dvorana Mestnega doma pristopna še le 25. oktobra, pozivljemo vse, kateri so se vpisali v I. tečaj, in te, kateri vstopijo v II. tečaj, da se javijo 26. t. m. ob pol 8. uri zvečer v malo dvorano za začetek in nadaljevanje pouka ruskega jezika.

Na današnjem kontrolnem shodu, ki se je vršil za artilerijo in kavalerijo, bi bil nek rezervnik topničar staknil kmalu zapor ker se je preveč drzno oglašil s »tukaj«. Malo je manjkalo pa bi ga bil dal častnik v »hladno kamrico«. Pa je »tukaj« brž popravil s »hiter«.

Vstaja na Balkanu.

Vsebinske note, katero sta grof Goluchowsky in grof Lambsdorf doposlala iz Münstega na avstrijske in ruske poslance v Carigrad, je vzbudila v bolgarskih političnih krogih občno nevoljo. Bolgarski politiki vidijo v omenjeni noti popolno nemožnost, da bi se Bolgarija in Turčija zamogle mirno dogovoriti o makedonskih razmerah. Da se ne začneta prizadeti državi pogajati, dopustita Avstrija in Rusija, da se krvavo klanje nadaljuje v Makedoniji. Ruska diplomacija je za svoje notorično sovraštvo napram knezu Ferdinandu dobila tudi Avstrijo in zdaj oficijelno nadaljuje svoje inseinirano prizadevanje.

Saj so v zadnjem času došli v Bolgarijo ruski diplomati kakor Čerep-Spiridiov, Borislav Korževski, knez Dolgorukoff, Nemirovič-Dančenko in drugi ter so se pogovarjali z rusofili in z emigranti-častniki, kateri imajo vsi en cilj odstraniti kneza Ferdinanda.

In nevolja tudinarašča po vsej Bolgariji proti knezu.

Kakor smo zadnjič poročali so Turki prestopili zopet bolgarsko mejo in vprizorili zopet grozovito klanje.

Sedaj seveda oboja dejanja dosledno taje in sicer, ker neostaja — oficijelnih, administrativnih in konzularnih poročil. Lep izgovor! Ker turški uradniki dosledno molče o takih za vso Evropo sramotnih dejanjih in ker konzuli vendar ne morejo poročati o vseh krvoločnostih, katere vprizore Turki v najoddaljenih krajih, zato smatrajo Turki, da se ta dejanja sploh niso izvršila.

Turška vlada je dovolila, da se vrnejo bolgar. ubežniki v svojo domovino v Adrianopoljski vilajet. Vendar se ti branijo vrniti in zahtevajo za ta slučaj, da turška vlada založi v kaki evropski banki gotovo svoto v svrhu poprave njihovega domovja in da se sestavi evropska komisija, ki bi jih branila pred turško krvoločnostjo. Dalje zahtevajo popolno amnestijo in krščanskega guvernerja. Turški komisar poskuša pridobiti ubežnike s tem, da je sestavljal mešano, bolgarsko turško komisijo. Ako bi bolgarski uradniki smatrali pogoje nezadostnim, imeli bi ubežniki pravico se izseliti iz vilajeta.

Turške vesti poročajo, da vlada v Monastiru med makedonskimi revolucionarci velika demoralizacija. Makedonci očitajo vodstvu, da jih je izročilo največji bedi. Vodstvo sestoji iz Sarafova in 12 bolgarskih častnikov.

V Peristeri se je vršil pred kratkem večji boj, v katerem je baje izmed 400 vstašev padlo 40, 15 je pa bilo ranjenih. A tudi Turki so veliko trpeli vsled vstaških bomb. Vlada je pregnala 216 kristijanov iz vilajeta Monastir v Jemen. Na stotine in stotine kmetov je pribežalo iz vpeljenih vasi v mesto samo, tako da so cerkve in šole prenapolnjene. V nekem bolgarskem penzionatu je nad 400 žensk in deklet.

Književnost in umetnost.

* **Slovensko gledališče.** Drugič na slovenskem odru uprizorila se je včeraj poljska igra »Karikature«, delo svetovnega imena. Kakor obupen, zamorjen klic po rešitvi, življenju je vsa igra. Tragika življenja uničuje zračne ideale. Vsi ti boji, vsa hrepenenja so v »Karikaturah« določeno izražena. Igra zahteva pa tudi dobrih igralcev. In te smo videli Gdč. Ruckova in Kreiso va ter g. Čonsky rešili so svoje vloge krasno. G. Verovšek je bil boljši, kakor zadnjič; ugajal je tudi g. Nučič, kateri v vsaki ulozi pokaže večje zmožnosti. Drugo oboje je zadostovalo. G. Danilo va pa ni za enake vloge. Splošno smo bili z uprizoritvijo zadovoljni. Gledališče je bilo slabo obiskano.

* **Repertoire slovenskega gledališča.** Jutri, v soboto, se igra drugič burleska s petjem in plesom »Lepa Lida«, ki je dosegla pri premijeri kot zabavna, komike polna igra poveljen vspeh. Ker se je za reprizo nekaj prizorov, ki so bili odveč, črtali ter so vsi nedostaki odpravili, bo imela gotovo druga predstava zopet mnogo poslušalcev. Kdor se želi smejeti in veselo zabavati, si pač rad ogleda to predstavo. — Prihodnji teden pride na oder novoprizorjena opereta V. Parme »Amacónke«.

Izpred sodišča.

Zakaj se toži Slovenca! Zadnji »Mir« poroča: O izidu razprave, ki se je pred kratkim pri dež. sodišču vršila zoper našega rojaka g. dr. Hudelista, smo že kratko poročali. Stvar pa je takšna, da ji moramo posvetiti malo več pozornosti radi tega, ker meče naravnost bengalično luč na naše sodne razmere. G. dr. Hudelist je bil točen radi prestopka po § 359 kaz. zak. radi tega, ker je na predvečer godu sv. Cirila in Metoda na svojem vrtu v Velikovo spuščal rakete najmanjše velikosti. Te rakete so baje spravile Velikovec v strašno nevarnost, da se zažge. Razprava pred velikovskim sodiščem je pokazala, da se hoče dr. Hudelist na vsak način obsoditi. Dr. Hudelist se je zagovarjal, da so bile rakete, ki jih je on užgal, čisto majhne, takozvane »Zimmerlaken«, da jih je spuščal od svoje hiše proč v dravski graben, kjer bi se bila mogla vžgati k večjemu Drava sama, da so rakete šle komaj 15–20 m. visoko, da je vrhutega deževalo, tako da so bile vse strehe mokre! Kake nevarnosti radi ognja v tem dejanju ne bi mogle videti niti najstrašopozeljivejše babe. Velikovski sodnik pa — oni nacija nalez, ki je zadnjič v Rožku poteptal temeljni zakon o jezikovni ravnopravnosti — se ni dal potolažiti. Rekel je, da mora zvedenec določiti, če je bila kaka nevarnost ali ne. No, zoper to bi na vse zadnje ne ugovarjali, ker smo v Avstriji vajeni gledati tudi mlade novodobne uradnike z močnimi kitajskimi očmi. To pa, kar se je potem godilo, pa ne gre več na rovaž tega cofa, to zasluži pa še drugačno ime.

Ko si je namreč dotični zvedenec kraj in ves položaj ogledal, in ko se je izjavil, da o kaki nevarnosti ognja niti govora bitine more, pa se je sodniku bliskoma zasvetilo, da ta zvedenec ni pravi, ampak, da je za to reč treba zvedenec iz Celovca. Kaj naj pa poročemo k takemu postopanju? Ali veste, s kakim izrazom se tako postopanje po pravici označuje? — Priti je toraj moral zvedenec iz Celovca in ta je — kajpada — po dolgem mučnem zvižanju vendarle našel, da so ravno oni male rakete, kakoršne je rabil dr. Hudelist, strašno nevarne, in sicer mnogo bolj nevarne, kakor vsake druge. To pa to, si je mislil gospod sodnik, in obsodba dr. Hudelista je bila gotova, dasi je zdrava pamet nasprotno govorila morala.

Zoper to salam. nsko sodbo je g. dr. Brejc, ki se je med tem k nam preselil, napravil priziv in svoji pritožbi priložil tudi zvedeniško mnenje nekega uglednega pirotehnikarja iz Gradca, ki je jasno in določno izjavil, da takozvane »Zimmerlaken« niso niti najmanj nevarne, ker imajo samotoliko smodnika vsebi, da se razpočijo, a vistem hipu zopet ugasnejo, torej ničesar užgati ne morejo.

Vzklicna razprava v Celovcu bila je zelo zanimiva radi tega, ker je državni pravdnik popolnoma pritegnil zagovoru dr. Brejca, da o kaki nevarnosti ognja ni moči govoriti — dr. Hudelist je bil seveda oproščen; a zanimiva je bila ta razprava še iz drugega vzroka. Dr. Brejc je namreč v svojem zagovoru razkril čudno dejstvo, da se radi metanja raket toži samo Slovenca dr. Hudelista, da se pa ne toži onih nemških nacija nalez, ki so že mnogokrat prej in tudi v zadnjem času ob svojih nacijskih slavnostih v Velikovcu zažigali prave velike ra-

kete tako, da so sredi mesta na tla padale! Zlasti je poudarjal, da je žandarmerija ravno ob priliki, ko je vodila obširne poizvedbe zoper g. dr. Hudelista, dognala in sodišču v svojem poročilu tudi naznanila, da je ob tistem času tudi trgovec Berger rakete užgal in sicer tako, da so prav v mesto letele, vendar to žil gani nihče. kakor tudi drugih velikovskih hajlovcev ne!

Pa naj reče kdo, da se oblasti za nas Slovence ne zmenijo, da nas zanemarjajo in prezirajo! Ravno nasprotno je res; toliko pozornosti se ne posvečuje nikomur, kakor nam — kadar bi se nas moglo kje vjeti in pritisniti! Različnost postopanja proti dr. Hudelistu-Slovincu in Bergerju-Nemcu pa si bomo dobro zapisali v svojo spominsko knjigo. Čez sedem let vse prav pride! Dr. Hüflerju pa privoščimo še več takih blamaž.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Stavke. Stavka krojačev uniform je končana. Delavci so dobili zvišanje plač za 25 do 30 v. Delavci plinarne v Barceloni so sklenili priti z stavko. 10.000 stavkujočih v Armentieres je še vedno jako razburjenih. Tudi v Lille so stavkujoči silno razdraženi. Banko v Lille straži vojaštvo. — Stiri milijone rubljev je daroval trgovec Mazorov v Moskvi trgovskemu društvu za podporo onemoglih trgovcev in trg. pomočnikov. — Obsojeni tretjeletniki. Iz Šopronja se poroča, da je tamkajšnje vojno sodišče obsodilo 4 vojake 11 huzarskega polka zaradi upora v 2 etno, enega enoletno ječo, 13 huzarjev pa v šestmesečno ječo. — Ljubovna drama v Meidlingu. V Meidlingu je streljal s samokresom 21letni mizarski pomočnik Karol Schramel na svojo ljubico Marijo Douchan ter jo smrtno ranil. Potem je oddal še na samega sebe dva strela. Marija Douchan je umrla v bolnici. Stanje Schramela pa je zelo resno. — Vseled zavzittja strupenih gob je v Trevzu umrl pet oseb rodbine Raman. — Mascagni prevzame vodstvo nove narodne glasbene šole v Rimu. — Velik požar. Iz Milana poročajo: Tukaj je pogorela velika parna žaga trdke Zanini. Škoda znaša pol milijona lir. Več sto delavcev je brez dela. — Zastrupljeni častniki. Iz Stuttgarta se poroča: Ob 39letnici rojstva kraljice Charlotte napravili so častniki polkov »Grossfürstin Olga« in »Kaiser Friedrich« velika pojedino. 14 častnikov zbolelo je vseled zastrupljenja, nekateri zelo nevarno. Povžili so strup. gobe. — Zopet velik ogenj v Budimpešti. Iz Budimpešte se poroča: Včeraj dopoldne začelo je goriti v prodajalni umetelnih cvetic Davida Schneider. Požar je bržkone nastal vseled eksplozije plina. Ogenj se je tako hitro širil, da so prodajalke imele komaj čas bežati iz prodajalne. Jedna deklica je zgorela. Sežgano truplo so že potegnili izpod pogorišča. Dve deklici sti lahko, tri pa težko ranjene. Ogenj se je polastil tudi bližnjih prodajalnic. Končno se je ognjegascem vendar posrečilo, omejiti ogenj. — Tihotapstvo v Biseri. Iz Lizabone se poroča, da so v Oporto zaprli avstrijskega agenta Mendelsohna, ker je hotel utihotapiti veliko množico biserov, ter ga le proti založeni veliki kavčiji zopet izpustili. — Dekle na strehi. Nekaj izvanrednega se je pripetilo te dni v Trstu. Neka na živih bolna deklica odstranila se je iz svojega stanovanja, splezala na streho ter hodila po njej. Ker dekleta ni bilo mogoče drugače spraviti raz strehe, poklicali so ognjegasce, katerim se je še-le posrečilo spraviti jo na zemljo. Nezavestno so prenesli potem v bolnišnico.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celovec, 16. oktobra. Odlični slovenski rodoljub Martin Štih v St. Janžu je danes umrl.

Celovec, 18. okt. Odvetnik Luggin, katerega je tožil dr. Brejc radi razžaljenja časti, je bil danes oproščen, češ da očitjanje, da je dr. Brejc onečastil sodno dvorano, ni razžalljivo. Dr. Brejcu je sodnik branil slovensko govoriti.

Dunaj, 16. okt. V avdijenci pri cesarju sta Andrassy in Tisza obširno razvijala svoje nazore o položaju.

Dunaj, 16. oktobra. Danes je bil pri cesarju zopet Khuen. Tudi Tisza in Andrassy sta bila sprejeta v avdijenci, a cesar še ni nobenemu poveril sestavo novega ministrstva. Odločitev je zopet odložena do ponedeljka.

Lvov, 16. oktobra. Proti rektorju in profesorju cerkvenega prava Tialeku so bile danes na vseučilišču velike demonstracije. Rusinski dijaki so sprožili neko ognjeno snov ter so s kričanjem preprečili predavanje. Ko je rektor zapustil svoj prostor, je bil ometan z gnjilimi jajci in opljuvan. Le z veliko težavo so ostali profesorji napravili red. Ob 10. uri je mogel rektor zopet pričeti s predavanjem. Uvedena je stroga preiskava. Tisti dijaki, ki so metali jajca, bodo izključeni iz vseh avstrijskih vseučilišč. Demonstracije so se vršile radi tega, ker je bil rektor pri zadnjih dijaških nemirih nasprotnik kompromisa mej Poljaki in Rusini.

Lvov, 18. okt. Konferenca poljskih državnih in deželnih poslancev se vrši tu v nedeljo popoldne. Pogovor bo o politični situaciji.

Pariz, 16. oktobra. »Patrie« poroča iz Rima, da se je soproga predsednika francoske republike pri obisku laškega kralja radi tega prvič vdeležila vseh slavnostij, da bo mogla svojega moža spremljati pri obisku laškega kralja v Rim, kjer bi ona obiskala sv. očeta, predsednik pa bo ostal v Kvirinalu. Na ta način bi se skušalo ugoditi vsem strankam.

London, 16. okt. Mladi španski kralj obišče tekom prihodnjega leta angleškega kralja, predsednika Loubeta, nemškega cesarja in avstrijskega cesarja.

Listnica uredništva:

Nekateri gospodje dopisniki časih še vedno izrekajo želje, naj bi nekatere dopise oddajalo »Slovenec« uredništvo »Domoljubu«. Take želje, za ponatis »Slovenčevih« notic v »Domoljubu« naj gospodje dopisniki vedno naravnost sporoče »Domoljubu«, ki se bo na te želje oziral, dočim se pri »Slovencu« take želje lahko prezró.

Umrli so:

13. oktobra. Terezija Ahlin, usmiljenka, 22 let, Radeckega cesta 11, jetika.

V bolnišnici:

7. oktobra. Ivan Medič, gostač, umirajoč v bolnišnico pripeljan.
9. oktobra. Matevž Presetnik, kajtar, 56 let, Alcoholicus.
10. oktobra. Marijana Grum, mesarjeva žena, 63 let, srčna hiba in vodenica. — Uršula Ciuha, gostija, 70 let, Catarrh. intest. Marasmus.
11. oktobra. Ivan Mehle, kajzarjev sin, 37 let, Dementia secundarii Tubercul. pulm.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Veterev.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
10	9. zveč.	738,1	12,0	sl. jzah.	jasno	
16	7. zjut.	737,3	13,7	sl. jzah.	oblačno	0,0
	2. popol.	735,8	16,8	sr. jzah.		

Srednja včerajšnja temperatura 12,5°, normale 10,6°.

Dunajska borza

dné 15. oktobra

Skupni državni dolg v notah	100,05
Skupni državni dolg v srebru	99,95
Avstrijska zlata renta 4%	119,80
Avstrijska krona renta 4%	100,05
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	92,20
Ogrska zlata renta 4%	118,10
Ogrska krona renta 4%	97,85
Ogrska inv. renta 3 1/2%	89,25
Avstro-ogrsko bančne delnice	15,75
Kreditne delnice	656,75
London vista	239,27 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v	117,25
20 mark	23,47
20 frankov	19,66
Italijanski bankovci	95,20
C. kr. cekini	11,83

Zitne cene

dné 15. oktobra 1903.

(Termin.)

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K 7,63 do 7,64
» » april	7,71 » 7,72
Rž za oktober	6,24 » 6,25
» » april	6,46 » 6,47
Oves za oktober	5,36 » 5,37
» » april	5,60 » 5,61
Koruzna za maj 1904	5,26 » 5,27

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7,70 do 8,20
Rž južne železnice	7,70 » 8,01
Rž	6,45 » 6,60
Jetmen	6,40 » 7,40
» ob Tisi	6,10 » 7,20
Koruzna ogrska	6,55 » 6,70
Cinkvart	7,90 » 8,25
Oves srednji	5,75 » 6,00
Pizol	6,25 » 11,50

Montinit, pritrjevalano sredstvo za kamenje, kovino, lesovje itd., priporoča gg. kamnosekom in ključarskim mojstrom trdka BRATA EBERL, edina zaloga za Kranjsko, v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

Vnana naročila proti povzetju. 524 27 11-2

1319 1-1

Viljem Haas c. kr. okrajni glavar in predstojnik, predsedstvenega urada kranjske deželne vlade, in **Marija Haas** roj. baronica **Henniger pl. Eberg** naznanjata v lastnem imenu svojih otrok **Elizabete** in **Dorotheje**, potrita globoke žalosti, žalostno vest, da je Vesmogočni nju iskreno ljubljenega sina, oziroma brata

Viljka

učenca II. gimn. razreda rešil neizmerneга trpljenja.

Umrli je, previden s svetimi zakramenti zakramenti za umirajočee, mirno in udan v božjo voljo dne 16. oktobra t. l. ob polu 4. uri zjutraj

Pogreb zemskih preostankov bo v nedeljo 18. oktobra t. l. ob 4. uri popoldne po blagoslovljenju v pokopališki kapeli pri sv. Krištofu v Ljubljani.

Sv. zadušne maše se bodo brale v Ljubljani v župni cerkvi Marijinega oznanenja v ponedeljek, 19. oktobra ob 10. uri dopoldne. Ljubljana 16. oktobra 1903.

Mlad mož

z izbornimi, večelnimi spričevali, več slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, želi kot pomožna moč v poljubni pisarnišni urad vstopiti Sprejme tudi službo skladiščnika (magaziner) pri kakšnem večjem podjetju. Nastopi lahko takej.

Več pové iz prijaznosti uredništvo »Slovenca«.

1358 2-1

Vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, odprto.

Mejnarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Fotoplastiški umetniški zavod

s povsem novo briljantno razsvetljavo.

Vsaki teden druge dežele.

v soboto, dne 17. oktobra leta 1903

zadnji razstavljeni dan.

Slikovito potovanje po

Švici

in

bernerskem pogorju.

Od nedelje, 18. do sobote, 24. oktobra

Kronstadt-Peterburške

slovesnosti.

Ogledovanje je temelj spoznanja.

Serijska 40 v. Otroci 20 v. 6 serij

2 kroni, 10 serij 3 kroni.

Za šole in društva znižane cene.

Velespoštovanjem

1356 1-1 ravnateljstvo.

Prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom uljudno naznanjam, da imam zelo veliko zalogo

cerkvenih posod in orodja.

Zaradi pomanjkanja prostora prodam prav zelo poceni več lepih lestencev, svetilnic, kelihov itd.

Prosim prečastite gospode župnike, naj si blagovolijo ogledati.

Naročena dela se izvršé pravilno v najkrajšem času.

Slavnemu občinstvu pa priporočam lepa in praktična svetila za električno luč.

Priporočam s spoštovanjem

Leopold Tratnik,

1118 15 pasar

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27.

Tisk »Kotliške Tiskarne« v Ljubljani.